

Vakantie!

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester, Gaby Moreels, Filiep Vande Wiele, Lieven Vanhoutte, Julie Dumolein

HUISFOTOGRAFEN

Yvan Herremans, Filip d'Heedene

GASTREDACTEUREN

Jem De Winter, Sybille Van Weeghaeghe, Yvan Herman

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC

KOPIJ

Reacties of artikels kunnen doorgestuurd worden naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op vrijdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:
26 juli, 27 september

We houden bij Zoeklicht uw adresgegevens bij om u te kunnen op de hoogte te houden van wat reilt en zeilt in de vrijzinnige omgeving in Zuid-West-Vlaanderen. U krijgt Zoeklicht omdat u bij een van onze partners lid bent. Indien u ons te kennen geeft dat u Zoeklicht niet meer wenst te ontvangen, dan schrappen we u op eenvoudig verzoek uit de adressenlijst van Zoeklicht.

*Met vrijzinnige groeten,
Redactie Zoeklicht*

Inhoud

Redactioneel	3
5.000 jaar kunstgeschiedenis	4
Ruimtes van mogelijkheden	6
De ingrediënten van het oer fascisme	8
Tekeningen	11
Een massavernietigingsmachine	12
Tekeningen	15
Activiteitenkalender	16
Hugo Claus en het atheneum Kortrijk	18
Lustige lijven: voeten	22
Tekeningen	23
Activiteiten uit de regio: Poincaré	24
Toekomstig zendschema van de VRT	26
Verhandelings-wedstrijd	27
Febe Benoit, wedstrijd winnaar	28
Plantjesweekend	31

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be
Maandelijks nieuwsbrief:
schrijf in op de website

VC Poincaré

Stormestraat 131/18
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong
Maandelijks nieuwsbrief:
schrijf in op de website

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
vcdebezatse@gmail.com
Maandelijks nieuwsbrief:
schrijf in op de website

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

't Is zomer, eindelijk, na een natte en koude lente die ook al volgde op een natte jaarwende. Wie herinnert zich nog de ondergelopen westhoek. Klimaatontkenners worden door de realiteit achterhaald en hebben van langs om minder argumenten. Alle politieke partijen hebben er ondertussen standpunten over. Als jullie dit lezen zijn de verkiezingen al achter de rug. Benieuwd of de klimaatbekkernissen doorgespeeld hebben in de uitslag. De verrechtsing dreigt en onze gastredacteur heeft er een stukje over geschreven.

Ondertussen kijken jullie uit naar een deugddoende vakantie, al dan niet in eigen land.

Wij hebben een paar tips voor een interessante daguitstap in de provincie of net over de grens. Het is opmerkelijk dat kunst en Cultuur zich richten naar de gewone sterveling met tal van openlucht tentoonstellingen en/of zéér toegankelijke exposities.

Er is ook een hofnar binnen gesijpeld op de redactie, en de immer sympathieke seksuologe Sybille stuurt ons een erotisch stukje over, jawel, voeten.

Van hier uit een aangename en prettige vakantie gewenst met veel zon en weinig regen!

Veel leesplezier

Marc Boone

Wil je maandelijks info via de nieuwsbrief van de vrijzinnige centra teken dan in op

-> www.debezatse.be

-> www.vcmozaiek.be

-> www.vcdegeus.be

5.000 jaar *in één voormiddag* kunstgeschiedenis

Ik zou de Belgen, West-Vlamingen, streekgenoten, vrijzinnigen en anderen, niet willen aan tafel uitnodigen die reeds een reis gemaakt hebben naar Egypte, naar het tweestromenland (Irak, Syrië) of naar het verre Indië om kennis te maken met de geschiedenis van de kunst. Maar het kan allemaal veel dichterbij huis, en dan spreek ik over Lens, een kleine 70 kilometer en 1 uur rijden van Kortrijk, misschien kan men er ook met de trein naartoe, het station bestaat nog, al zal dat wel iets langer duren.

In dat godvergeten stadje, vroeger een hoofdstad van de Noord-Franse kolenindustrie, op één van de vroegere mijnuitbatingen, 20 hectare groot, heeft de Franse staat beslist een nationaal museum in te planten, www.louvre-lens.fr, een uniek bijhuis van het enige echte prestigieuze Louvre, Le Louvre-Lens. We zien ze al uit het platteland oprijzen,

de zwarte steenkoolbergen van Carvin, enkele kilometer over Lille-Rijsel. Voor ge het weet zijt ge in Lens. Voor een andere reden dan het museum gaat geen mens naar Lens, zei ons een pizza-tent-uitbater, waar we de enige klant waren, of het zou moeten voor de voetbal zijn, de voetbaltempel uit de tijd van de steenkoolmijnen werd door werkloze mijnwerkers gebouwd, en steekt torenhoog boven het stadje uit.

Om te beginnen is er een permanente tentoonstelling: 5000 jaar cultuur. De galerij van de tijd. Permanent? Ja en nee, Het Louvre en nog enkele gekende Franse musea komen af en toe één van de ongeveer 200 meesterwerken omwisselen.

5000 jaar, dat begint met Egyptische hiërogliefen op een beeld van een van vroegere koningen, en beelden van Luxor.

Merkwaardig handwerk van Iran, onder de vorm van beschilderde schoteltjes en naast andere parels uit de bakermatten van onze cultuur allerlei werken uit de andere werelddelen.

Opmerkelijk: nergens wordt gewag gemaakt van een hiërarchie, van superieure kunst en van lagere kunst. Ik heb het op school ooit anders geleerd.

Natuurlijk enkele Rubens en Rembrandts, en één kleine Vermeer, de kantwerkster, één van de en ongeveer 35 bewaarde Vermeers uit dezelfde zeventiende eeuw. Eentje maar, maar dit wordt gecompenseerd door het kantwerkstertje op alle folders en brochures een opvallende plaats te geven.

Frankrijk zou Frankrijk niet zijn moest de tentoonstelling niet eindigen met een majestueuze Napoleon op zijn paard, geschilderd in 1848. En ook opmerkelijk: we zagen een portret van een adellijke

madam uitgedost zoals rond dezelfde tijd ene Jeanne D'Arc (1410-1430) verkleed als krijgsman afgebeeld staat op de prentjes uit de Franse vaderlandse mythologie. Ik veronderstel dat de adellijke madam het origineel was, en de maagd van Orleans honderden jaren later geschilderd in feite geïnspireerd door het portret.

Het mijnwerkersverleden van de regio.

Het Louvre-Lens heeft niet alleen vele tientallen afgedankte mijnwerkers en/of hun zonen een nieuwe job bezorgd als bewaker, het heeft ook zijn stempel gedrukt op de oriëntatie van de collecties. Zo kon bijvoorbeeld naast Auguste Rodin ook de Belg Constant Meunier uit het Brusselse Ixelles-Elsene niet ontbreken, wie kon beter dan hij het beeld schetsen van de arbeidende mens uit zijn tijd, de late negentiende eeuw.

Het is natuurlijk niet de fout van Louvre-Lens dat veel zeer oude afbeeldingen

van de mens en zijn wereld een religieus aspect vertonen, maar zoals het in een lekenstaat betaamt maakt men in een begeleidende folder een duidelijk onderscheid tussen wat steunt op religieuze inbeelding en hoe het zit met de wetenschappelijke kennis terzake, dus niet Plato, maar Aristoteles, niet religieuze charlatans maar René Descartes.

Naast de vaste tentoonstelling is er ook een tijdelijke tentoonstelling: en ook dit heeft iets te maken met de mijnen. Ze noemt: de ondergrondse werelden, of: 20.000 lieux sous la terre, met een knipoog naar Jules Verne, maar die had het wel over 20.000 lieu's, mijlen, onder de grond. En zoals alles in een onberispelijk Frans-Engels-Nederlands. Hier begint de geschiedenis met de grottschilderijen, en verder de grot van Plato zoals deze ingebeeld werd door latere artiesten, hetzelfde voor zij die geprobeerd hebben de ondergrondse hel en het vagevuur van Dante uit te beelden. Het moet daar heet en wreed geweest zijn.

In een klein zaaltje worden filmpjes gespeeld, eentje is een tekenfilm van Georges Méliès uit 1908 waarbij Franse en Engelse werkers, arbeiders en ingenieurs, het laatste rotsblok opblazen, om de chunnel onder het Kanaal te realiseren, iets wat pas 86 jaar later ook echt gebeurde.

In juli stopt het programma rond de ondergrondse werelden, op 25 september begint een nieuwe tijdelijke tentoonstelling – samen met een heel programma – rond het thema EXILS, ik veronderstel dat dat zal gaan over wat de migranten de wereldcultuur hebben bijgebracht. En als men dan nog kan langsgaan op een dag dat het bezoek gratis is.... Informatie daarover op louvre-lens.fr. Er is ook telefoon, 03 21 18 62 16, hou potlood bij de hand, misschien wordt men doorverwezen naar een ander nummer.

Ruimtes van mogelijkheden

Triënnale Brugge onder de titel: SPACES OF POSSIBILITY

Leuk: Verdwalen in de provinciehoofdstad. Parken, pleintjes, ongekende hoekjes en verloren lopende kasseisteenstraten ontdekken. Verdwalen hoeft niet doelloos te zijn. Je kan je ook laten begeleiden in het verdolen. Spaces of possibility is zo'n leidraad. Het is traditie dat er driejaarlijks een kunstenroute wordt georganiseerd. Het thema wijkt deze keer wat af van het kunstzinnige en gaat eerder naar stadsinrichting en architectuur. Verschillende architectenbureaus hebben ruimtes in de stad ingericht of ingepalmd. Twaalf werken in en rond de binnenstad. Je start waar je wil en bepaalt zelf je route. Dit kan aan de hand van een app of een stadsplan dat aan de infopunten of kunstwerken kan verkregen worden; ook via Trienna-

lebrugge.be. Wij komen met de trein en starten onze trip met werk n° 12: Grains of Paradise troont zwartgeblakerd prauwen op het minnewater gevuld met verschillende bloeiende planten en kruiden. Drijvende planten op het water. Zijn wij daarvoor vanuit Kortrijk gekomen waar je dit ook aan de broeltorens op de Leie kunt zien? Het is wat zoeken naar onze volgende bestemming. Via de minnewaterkliniek komen wij op een verbindingsweg naar het Sint Janshospitaal. Rechts is een muur met een tapijt van mos en bloemen die als een tong over het plein wil rollen, verder is een bakstenen onwerkelijk bouwsel opgetrokken op nummer 7. Dan gaan we naar Raamland, een binnentuin achter wat glas zou moeten zijn maar

omgevormd is tot hardboard bedekt onder een dak dat lijkt op een "hot tin roof" onder de warme zomerzon, als die aanwezig is weliswaar! Vandaar steken wij door richting het Zand. Het is een mooie wandeling, maar we blijven voorlopig wat op onze honger zitten. Is dit nu kunst? Is dit nu stadsontwikkeling? Op nummer 8 wordt onze honger bediend door een fijnmazig weefsel dat ons doet herinneren aan de kant, oeroude Brugse traditie. Het is een koepel gemaakt uit een 3D geprint membraan. In de tuin van het Kapucijnenklooster verbindt het twee buurten met elkaar. Modern materiaal om een oude ambacht verbinding tussen mensen te laten maken. De ingang bevindt zich naast het plaatselijke "Huis

van de mens". Vandaar is het een eindje wandelen naar de Moerstraat. Op de hoek staat links van het bruggetje een schitterend aandoenlijk kunstwerk in het water van de Reien. Twee stappende laarzen uit brons gegoten.

Ze lijken ontspannen over het water te wandelen. Het beeld nodigt uit tot fantasie. Ontbreekt hier een jonge middeleeuwse knaap in boezeroen, of behoren de laarsjes aan een jonge deerne in linnen kleed dat opbolt door lichte wind die over het water zweeft. Wat de kunstenaar wil zeggen is onbelangrijk: het beeld is tijdloos teder en past zich aan ieders fantasie aan. Op naar het mooie besloten Sebrechtspark met een keramieken installatie waarop bijenkorven zijn geplaatst, verwijzend naar de oude traditie waarbij de korven inderdaad uit keramiek werden gemaakt.

Wij komen uit in de "Oude Zak" en begeven ons naar werk n° 9 op het binnen plein van Hof Bladelin waar een cilindrische constructie is neergezet. De schelpen verwijzen naar de zee. De klei naar het land. Planten en bloemenzaden zijn in het begin van de bloei. Nu naar het centrale marktplein waar de koetsen staan te wachten om toeristen rond te voeren. Op de binnenkoer van het Belfort is een stelling opgebouwd alsof men de muren rondom wil gaan voegen. Je kan de stelling beklimmen en zo omhoog naar de top van het Belfort kijken. De stelling zou kunnen dienen om vrijwillige muzikanten en artiesten een podium te bieden om de toeristen te plezieren. Terug richting het Zand en langs de Koning Albertlaan gaan wij naar een mooi gebouwde houten klokkentoren, die je kan beklimmen en een uitzicht krijgt

over de torens van stad Brugge. Verder naar de laatste installatie op onze tocht die zich bevindt aan het begin van de 16 ha grote tuin van het Psychiatrisch ziekenhuis. Je kan er gaan schommelen in een uitgegraven onderaardse gang gebouwd op wankelende trappen die je laten voelen hoe het moet zijn om als psychiatrisch patiënt opgesloten te zitten in een gebouw, en gevangen te zitten in je eigen gevoelens en instabiele emoties.

Op onze tocht verdwaald tussen nieuwe onbekende hoekjes, parken en pleinen in onze provinciehoofdstad en onder tussen werken en installaties gezien die ons zowel verwonderen als doen bewonderen.

daad voor de daad'. Een daad is mooi op zichzelf, men moet actie ondernemen zonder de minste overpeinzing. Denken is een vorm van castratie. Cultuur is verdacht omdat het een kritische houding is. De nazi Goering vatte het zo samen: "Als ik het woord cultuur hoor, dan haal ik mijn revolver uit". De verdachtmaking van de intellectuele wereld is altijd een symptoom geweest van het oer fascisme.

De belangrijkste taak van officiële fascistische ideologen is de moderne cultuur beschuldigen van decadentie en de intelligentsia verwijten dat ze de traditionele waarden hebben verraden en verworpen.

4. Het oneens zijn is verraad.

Een kritische geest merkt verschillen op, en onderscheidingsvermogen is een vorm van moderniteit. In de wetenschap is 'het oneens zijn' een manier om te dialogeren en theorieën te toetsen aan elkaar, zo kan de kennis evolueren. Voor het oer fascisme is verdeeldheid van meningen verraad. Er is maar een juiste lijn, degene van de opperste leider.

5. Angst voor het andere.

Meningsverschillen zijn een teken van diversiteit maar het oer fascisme stimuleert en verscherpt de natuurlijke angst. De eerste oproep van een fascistische beweging is gericht tegen de indringers. Het oer fascisme is fundamenteel racistisch.

6. Oproep tot de gefrustreerde middenklasse.

Het oer fascisme heeft individuele en sociale frustratie als motor. Zo richt het zich voornamelijk tot de, door een economische crisis, benadeelde middenklasse die verschrikt is door lagere sociale groepen.

Tegenwoordig zijn de vroege proletariers de nieuwe kleine bourgeois geworden, Het fascisme zoekt dus ook zijn auditorium bij deze nieuwe meerderheid.

7. Nationalisme, obsessie voor het complot, xenofobie.

Aan degene die geen sociale identiteit hebben verteld het oer fascisme dat ze genieten van één gemeenschappelijk privilege: geboren zijn in hetzelfde land. Dat is de bron van het nationalisme. Maar het zijn vooral de vijanden van de natie die er een identiteit aan geven; daarom is de psychologische wortel

van het oer fascisme de obsessie voor het buitenlands complot. De volwaardige burgers van de natie moeten zich bedreigd voelen. Het beste middel om een complot te verzinnen is de xenofobie aanwakkeren.

Het complot kan ook vanuit eigen land komen. In het algemeen is de opvallende vreemdeling of de kritische denker de geschikte samenzweerder.

8. De vijand moet sterk maar ook zwak zijn.

De discipelen van het oer fascisme voelen zich benadeeld door de rijkdom of levenswijze van de vijand. Maar zijn ook overtuigd van hun eigen superioriteit. Wat een handicap is om, op een objectieve manier, hun 'vijand' te evalueren.

9. Pacifisme is samenspannen met de vijand.

Voor de oer fascist is er geen strijd voor het leven maar eerder een leven voor de strijd. Het leven is een permanente oorlog dus zijn vredesactivisten nefaste vijanden; zij verdienen het vernietigd te worden. Na de finale strijd volgen 'Gouden Tijden' wat in contradictie is met de permanente oorlog. Geen enkele fascistische leider heeft ooit die tegenstelling opgelost.

10. Misprijzen voor de zwakken.

Elitisme, aristocratie, militarisme en een politieke of religieus repressie apparaat zijn typische aspecten van een reactionaire ideologie die de minder bedeelde misprijst. Het oer fascisme preekt het eli-

taire populisme. Het eigen volk behoort tot het beste ter wereld, de leden van de partij behoren tot de beste van het volk, ieder landgenoot kan of moet lid van de partij zijn. Niettemin weet de tiran dat zijn macht veroverd is en gefundeerd op de depolitisering van een zwakke massa die zo een dominerende chef nodig heeft. Doordat de partij op een militair model georganiseerd is heeft ieder leider misprijzen voor zijn ondersten die op hun beurt hun eigen ondersten misprijzen als slaven of kanonnenvlees.

11. Heldendom en cultus van de dood.

In een autoritair context is iedereen opgevoed om een held of martelaar te worden. De cultus van het heldendom is nauw verbonden met de cultus van de dood. Voor gewone mensen is de dood een feit dat men met waardigheid tegemoet gaat, voor gelovigen is het een pijnlijke manier om een bovennatuurlijk geluk te bereiken. De fascistische held verlang naar de dood als beloning voor een heroïsch leven. 'Viva la muerte' was de leuze van de falangisten tijdens de Spaanse burgeroorlog. De fascistische held is ongeduldig om te sterven maar, onder ons gezegd, gebeurt het vooral dat hij liever de anderen doet sterven.

12. Machisme.

Omdat constante oorlog en heldendom niet altijd voor de hand liggen sublimeert de oer fascist zijn wil tot dominantie naar autoritair en agressief gedrag. Machisme impliceert het misprijzen voor vrouwen

en intolerantie voor niet conforme zeden zoals homoseksualiteit. En omdat seksualiteit voor hem een simpele kwestie van bezitting en copulatie is bewijst de fascist zijn mannelijkheid door machtsvertoon en echte wapens als ersatz penis.

13. Volks populisme.

Voor de oer fascist heeft het individu op zich geen rechten, het volk is een monolithische entiteit die de gemeenschappelijke wil uitdrukt. De grote leider is ervan de vertolker. De burgers verliezen hun recht tot delegeren en ageren kan niet meer, het volk wordt een theatrale fictie. Tegenwoordig, met internet referendums en peilingen, zijn de emotionele berispingen van een groep burgers voorgesteld en aanvaard als de 'stem van het volk'. Met populisme verzet de oer fascist zich tegen zijn politieke rivalen. Iedere keer dat een demagoog twijfels uit over de legitimiteit van democratie, ruikt men een parfum van oer fascisme.

14. Manipulatie, Propaganda en Newspeak.

Newspeak is een simplistische clichétaal uitgevonden door George Orwell, in zijn boek '1984', als officiële taal van een dictatoriaal regime. Alle schoolteksten in fascistische regimes (nazisme, maoïsme, ultrareligieuze, etc.) zijn gebaseerd op een beperkt woordenschat en een elementaire zinsbouw om de instrumenten van een complexe en kritische redenering te beperken. Tegenwoordig is, met o.a. de woekerende sociale media, de verwarring compleet. Manipulatie, hersen dodende reclame en propaganda scherpen hoge toppen.

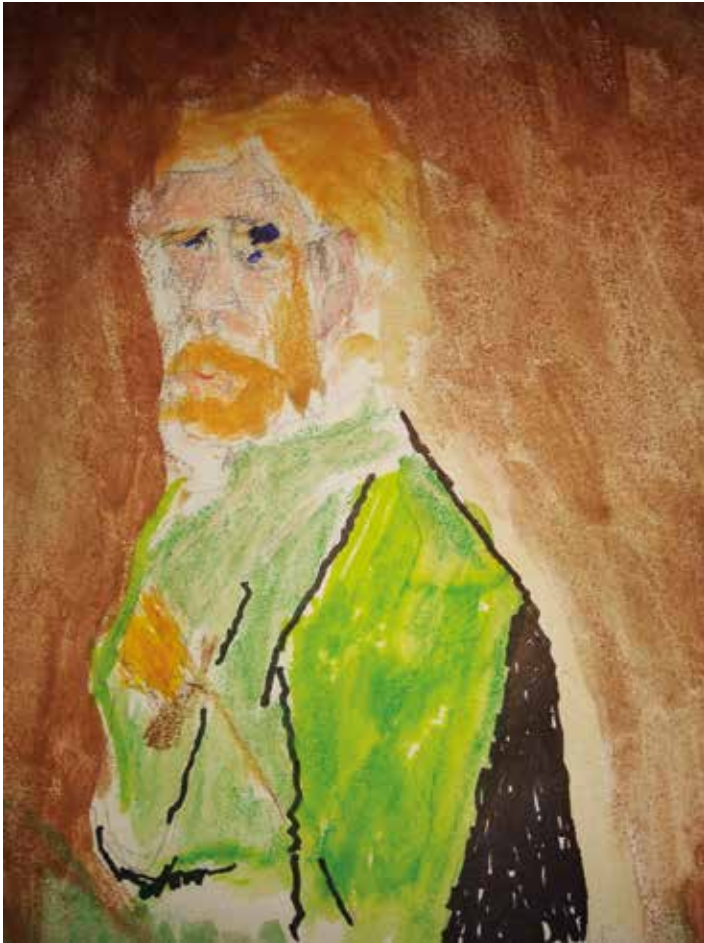
Een kortverhaal om af te sluiten.

Op 27 juli 1943 vernam de elfjarige Umberto Eco via de radio de val van het Italiaans fascisme. Zijn moeder stuurde hem om een krant. Aan de kiosk aangekomen zag hij dat er nu verschillende kranten waren. Hij kocht er één willekeurig en las op de eerste bladzijde een communiqué getekend door vijf of zes

politieke partijen. Tot dat ogenblik dacht hij dat er maar één krant en één partij was in Italië. Hij begreep dat die verschillende partijen niet plots waren ontstaan, dat ze eerder al bestonden op een clandestiene manier. Het communiqué vierde de terugkeer van de vrijheid, de vrijheid van het woord, de vrijheid voor de pers, van gaan en staan, de vrijheid voor vakbonden en democratische organisaties. Voor de eerste keer in zijn leven las hij de woorden vrijheid en dictatuur. Dankzij deze nieuwe woorden werd hij herboren als een *vrije mens*.

Gebaseerd op de Franse vertaling ("Reconnaitre le fascisme") van een tekst uit 'Cinque Scritti Morali' van Umberto Eco.

"Sur le fascisme: I. La peste brune & II. Fascisme et grand capital." Daniel Guérin. En ook de documentaire: "Simon Leys, l'homme qui a déshabillé Mao".

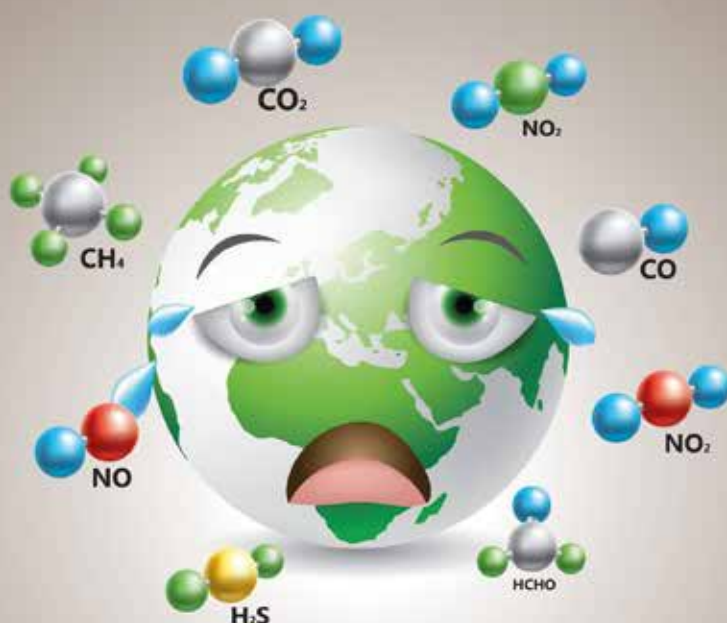

T
E
K
E
N
I

Z M O Z

Een massa-vernietigingsmachine

De mens heeft een massavernietigingsmachine in werking gebracht. Iedere humanist, die naam waardig, zou die machine moeten proberen een halt toe te roepen. De bedienaars van die machine zijn machtig, slim en listig, ketenen het beleid aan hun perverse raderwerk en weten de burger met droomwolken te verblinden. In dit artikel maak ik die machine zichtbaar. De machine stoppen, vraagt moed en een moreel gevoel van verantwoordelijkheid.

Tempus fugit

“De tijd gaat snel, gebruik hem wel” stelt een bekend gezegde. Als je al wat ouder wordt en je kijkt achterom, dan stel je vast dat de tijd inderdaad wel snel vervlogen is gegaan. Tempus fugit – de tijd ontsnapt je; je kunt hem niet vasthouden. Laten we even terugreizen in de tijd, naar 2 maart 1972 om precies te

zijn. Die dag, meer dan 50 jaar geleden, verscheen het rapport van de Club van Rome “The Limits to Growth – Grenzen aan de Groei”. Het rapport sloeg in als een bom. De Club van Rome stelde dat de mensheid de Aarde aan het uitputten was; op een planeet met eindige voorraden zal er ooit een einde aan het winnen van de grondstoffen komen; een volgehouden groei van wegwerpgoederen zal dan ook vroeg of laat op een catastrofe uitdraaien. De Club van Rome stelde echter dat “de nieuw verkregen inzichten gebruikt kunnen worden om nieuwe gedragslijnen en strategieën te bevorderen die op een nieuw humanisme geïnspireerd zijn dat in staat zal zijn de mensheid een verstandiger weg te doen inslaan”. Maar de mensheid sloeg geen verstandiger weg in, want het is namelijk ook het mensdom.

Ketterij

Laten we even de tijdgeest van toen proberen te vatten. Het klassiek kapitalisme beschouwde de natuur als een gratis bron van grondstoffen (de “sources”) en als een gratis stortplaats voor al wat het niet meer nodig heeft (de “sink”). In de jaren zestig en zeventig begon de milieuverontreiniging heel tastbaar te worden: verschillende grootsteden kampten met smog, bedrijven loosden ongegeneerd afval en gif in de rivieren, de bossen waren bezaaid met zwerfafval, giftige pesticiden (onder andere DDT) stapelden zich op in het weefsel van mens en dier. Rachel Carson trok in 1962 met haar boek *Silent Spring* aan de alarmbel. In 1970, op het eerste Earth Day evenement in de Verenigde Staten, protesteerden ongeveer twintig miljoen Amerikanen in straten, pleinen en parken tegen de zware milieuvervuiling

en de invloed ervan op de gezondheid. Het rapport moet dus in een tijdgeest van groeiend milieubewustzijn gelezen worden. De gevolgen van de broeikasgassen kwamen er nauwelijks aan bod omdat men toen onvoldoende gegevens en modellen had om voorspellingen te maken. Het rapport tikte het kapitalistisch economisch systeem zwaar op de vingers: oneindige groei zal voor problemen zorgen; de natuur is eindige bron van grondstoffen; het storten van afval (in de lucht, water en grond) moet als een kost verrekend worden. Alhoewel enkele bewindslui al oog begonnen te krijgen voor de schaduwzijden van het fixeren op economische groei – de economische groei zorgt ervoor dat de rijken nog rijker worden en dus voor een groeiende onrechtvaardigheid – bleef het rapport nagenoeg een dode letter. Het vermanende vingertje van het grootkapitaal decreteerde dat aan de kapitalistische dogma's niet getornd mocht worden en orakelde dat de onzichtbare hand van de vrije markt met zijn kapitaalsbezem de grond, het water en de lucht proper en gezond zou vege. Bovendien zou het geld van de rijken voor de minderbedeelden als manna

uit de hemel neer komen dwarrelen. Met macht en geld werden de waarschuwingen van de wetenschappers verketterd: "Geloof die paniekzaaiers niet!". Zelfs sommige communisten beschouwden het rapport als een voorwendsel van elitaire wetenschappers om de aandacht van de klassenstrijd weg te houden. En zo berustte het mensdom verder in zijn dwaasheden.

Een vloek in de kerk

Vanaf de tachtiger jaren beginnen wetenschappers een zicht te krijgen op de gevolgen van de toenemende concentraties van broeikasgassen in de atmosfeer en de oceanen. Daar waar op de eerste klimaatconferentie in 1979 gesproken werd over de mogelijke door de mens veroorzaakte klimaatveranderingen, werd die "onzekerheid" gaandeweg een zekerheid. Er werd voldoende bewijs gevonden dat de mens verantwoordelijk was voor de klimaatveranderingen. Daarom werd in 1988 het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) opgericht. Het internationale netwerk van 2000 wetenschappers moest een stand van zaken opmaken van de bestaande wetenschappelijke

kennis over het klimaatsysteem, de gevolgen van klimaatverandering voor het milieu, de economie en de samenleving, en mogelijke strategieën zoeken als antwoord op de klimaatwijziging. Het wordt muistil op de conferentie in 1992 (Rio de Janeiro) als de twaalfjarige Severn Cullis-Suzuki er een oproep doet dat de volwassenen hun gedrag moeten aanpassen. Een ondraaglijke stilte, omdat iedereen dat al lang wist. Een ondraaglijke stilte, omdat niemand dat wilde horen. Een ondraaglijke stilte, omdat het klonk als een vloek, een lastering van de machine die door samenleving aanbeden werd; een smet op de recente zege van die machine omdat die het IJzeren Gordijn had weten te doorbreken.

Houston, we have a problem

In 1997 (Kyoto) komen de bedieners van de machine met een voorstel dat het klimaatprobleem zou moeten oplossen: wie broeikasgassen uitstoot, zal die voortaan kunnen afkopen via zogenoemde emissierechten. Alchemie in het kwadraat, want zo wordt vervuiling in kapitaal omgetoverd. Overal werden dure conferenties in poepchique locaties ingericht, waarbij vet betaalde en zelfverklaarde goeroes de klimaatsondaars de weg toonden in een labyrint van schimmige financiële constructies om er hun "recht op uitstoten" mee vast te leggen. Alhoewel de hoeveelheid broeikasgassen bleef groeien, werd het mondiaal geweten met kapitaal gesust. Als in 2008 de geldzakken van de graaizucht dreigden te scheuren, begon de machine met zijn misthoorns te toeteren dat de wereld dra zou vergaan. Dat kon niet; dat mocht niet en daarom stormden bankiers als apocalyptische ruiters uit hun kluizen om van de gemeenschap een pijnlijke aderlating te eisen. De burger keek toe en zag hoe het beleid knielend een offerande bracht op het altaar van de graaizucht. De hapering van de machine was snel voorbij en de groei, net zoals de groei van de broeikasgassen, nam weer vaart. De wetenschappers bleven echter rampzalige rapporten over de toekomst uitbrengen en zo ondertekenden 195 landen in 2015 (Parijs) een akkoord dat de temperatuurstijging ruim onder 2 °C t.o.v. de pre-industriële periode moet houden – als het nog zou kunnen, zelfs onder de 1,5 °C

meenden enkele optimisten. Ondanks alle voornemens en vooral verder laten betijen, bleef de opwarming toenemen. In 2024 zal de opwarming al de 1,5 °C overschrijden. Meer en meer wordt het dodelijke traject van de machine zichtbaar. Het loopt over een spoor van bosbranden, overstromingen, modderstromen, verzurende oceanen, orkanen, hittedoden, toenemende agressie, uitbuiting en de afname van de biodiversiteit, bekend als de zesde uitstervingsgolf.

Mensenrechten

Het gebrek aan moed van de politici noodzaakte de burgers om zelf actie te gaan ondernemen (Urgenda in Nederland, Klimaatzaak in België, ...). De rechtbanken gaven de burgers gelijk en legden uitdrukkelijk een verband tussen klimaatverandering en mensenrechten. Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (Sectie 1 – Artikel 2) stelt dat “Het recht van eenieder op leven moet door de wet worden beschermd”. Verschillende regeringen probeerden

in beroep tegen de uitspraken van de rechtbanken te gaan tot in cassatie toe. Hun vergeefse weerwerk laat pijnlijk zien dat ze het belang van de machine hoger achten dan het welzijn van de burgers. Hoe kan deze generatie leven met de gedachte dat ze de komende generaties een bewoonbare planeet ontfangen? De opwarming van de Aarde had vandaag de dag trouwens helemaal geen probleem hoeven te zijn, had men een halve eeuw geleden de moed gehad die helse machine stil te leggen. Kate Raworth, lid van de Club van Rome, stelt in “Donut Economie – in zeven stappen naar een economie voor de 21e eeuw”: Meer dan zeventig jaar lang is de economische wetenschap gefixeerd geweest op het bruto binnenlands product (bbp) als belangrijkste indicator van vooruitgang. Die fixatie is gebruikt als rechtvaardiging van de extreme ongelijkheid in inkomen en vermogen, en van een ongekende aantasting van het milieu. De eenentwintigste eeuw heeft een veel bredere doelstelling nodig: het voorzien in mensenrechten van ieder mens, binnen de mogelijkheden van onze levenwekkende planeet.

Het is ons belang niet

Eind mei. Het is de aanloop naar de verkiezingen. Er vallen holle frasen, bedacht door lege hoofden, in de propaganda te lezen. Het gros van de thema's gaat over het eigen belang. Alle partijen schuren dicht bij de partij Mijn Belang aan. Over het voorzien in mensenrechten van ieder mens, binnen de mogelijkheden van onze levenwekkende planeet, wordt niet eens gesproken. Evenmin over die “race to the bottom”: de rol die mondiale productieketens spelen in het aanmoedigen van dwangarbeid, gevaarlijke sweatshops, giftige surrogaatingrediënten en onverantwoord plunderen en dumpen in het milieu (Cfr. Een passage uit “De paddenstoel aan het einde van de wereld. Leven op de ruïnes van het kapitalisme – Anna Lowenhaupt Tsing), noch over garantie dat onze kleinkinderen een leefbare planeet zullen erven. De machine van de massavernietiging zal blijkbaar nog ongeremd een breed, bloedig en sinister spoor over de Aarde kunnen trekken. Ja, de toekomst, dat is ons belang niet.

T
E
K
E
N
I

Z M Q Z

		JULI		
		AUGUSTUS		
MOZAÏEK, KOTK KORTLIJK		WOENSDAG 21/08/2024 OM 19.00 U	Info- en planningsvergadering Plantjesweekend	MOZAÏEK
MOZAÏEK		VRJDAG 30/08/2024 OM 18.00 U	Vrijwilligersavond	MOZAÏEK
		SEPTEMBER		
HV KORTLIJK, HVDM KORTLIJK		ZONDAG 01/09/2024 OM 11.00 U	Jan Kempinaire spreekt over de inzet van zijn moeder als verzetsstrijder. Tentoonstelling rond bombardement en rond bevrijding Kortrijk	MOZAÏEK
DE GEUS		ZONDAG 01/09/2024	Eetfestijn	DE GEUS
HV KORTLIJK		DONDERDAG 05/09/2024 OM 19.30 U	Samenspraak, licht filosofische babbel	MOZAÏEK
DE GEUS		ZATERDAG 07/09/2024	Fietstocht van De Geus	DE GEUS
HV KORTLIJK, MOZAÏEK		ZONDAG 08/09/2024 OM 18.00 U	Ma'Bluescafé	MOZAÏEK
MOZAÏEK, KOTK KORTLIJK		WE 13-15/09/2024	Plantjesweekend Kom op tegen Kanker	KORTLIJK
POINCARÉ, MENSEN&WETENSCHAP		WOENSDAG 18/09/2024 OM 20 U	Lezing: "Wat na de afschaffing van de opkomstplicht?"	POINCARÉ
MOZAÏEK		ZONDAG 29/09/2024 OM 19.00 U	Jazz op zondag met Superior Dance Band	MOZAÏEK
		OKTOBER		
HV KORTLIJK		DONDERDAG 03/10/2024 OM 19.30 U	Samenspraak, licht filosofische babbel	MOZAÏEK
ANTIPODE		VRJDAG 04/10/2024 OM 20.00 U	Reiscafé: <i>Langs de grens met Tibet (Ladakh en Mansalu-trekking)</i> - Yves Vanhee / Pakistan-Fietsen langs Kararokum Highway - Gregory Lewyllie	MOZAÏEK
POLYFINARIO		ZATERDAG 05/10/2024 OM 18.00 U	21ste Polyquiz	MOZAÏEK
HV KORTLIJK, MOZAÏEK		ZONDAG 13/10/2024 OM 18.00 U	Ma'Bluescafé	MOZAÏEK
HV KORTLIJK, MOZAÏEK		DINSDAG 15/10/2024 OM 19.30 U	Mensen & wetenschap. Dirk Devroey: 'Medische mythes, waarheden en achtergronden'	MOZAÏEK
POINCARÉ, MENSEN&WETENSCHAP		WOENSDAG 16/10/2024 OM 20 U	Lezing: HET ANTROPOCEEN VANUIT KOSMOLOGISCH PERSPECTIEF	POINCARÉ
		NOVEMBER		
KOTK KORTLIJK		ZONDAG 03/11/2024 OM 11.00 U	Meubelverkoop ten voor dele van Kom tegen Kanker meet recuperatiemateriaal Plantjesverkoop	MOZAÏEK
ANTIPODE		VRJDAG 08/11/2024 OM 20.00 U	Reiscafé: <i>Argentinië (Bart Vanruymbeke) & California (Johan Staelens)</i>	MOZAÏEK
HV KORTLIJK, MOZAÏEK		ZONDAG 10/11/2024 OM 18.00 U	Ma'Bluescafé	MOZAÏEK
HV KORTLIJK, MOZAÏEK		DINSDAG 12/11/2024 OM 19.30 U	Mensen & wetenschap. Toon Colpaert: "Lusten en lasten van een sociaal klimaatbeleid"	MOZAÏEK
DE GEUS		ZATERDAG 16/11/2024	Geuskeskwis	DE GEUS
HVDM KORTLIJK		WOENSDAG 20/11/2024	Muziekvoorstelling Hilde Van Laere: "anders gespiegeld"	MOZAÏEK

[illegible]

**Wil je maandelijks info via de
nieuwsbrief van de vrijzinnige
centra teken dan in op**

- > www.debezatse.be
- > www.vcmozaiek.be
- > www.vcdegeus.be

De Geus Koning Leopold III-plein 71 8530 Harelbeke info@vcdegeus.be www.vcdegeus.be Zondag van 10.00u tot 13.00u elke donderdag om 19.00u PingPong	VC Mozaïek Overleestraat 15a 8500 Kortrijk 056 37 16 15 www.vcmozaiek.be info@vcmozaiek.be	De Bezatse Vaubanstraat 8b 8930 Menen 056 51 90 70 vcdebezatse@gmail.com www.debezatse.be	VC Poincaré Stormestraat 131/18 8790 Waregem www.vcpoincare.be info@vcpoincare.be Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé	OVM-Avelgem Achterhoek 17 8581 Waarmaarde 056/64.64.39 ovm.avelgem@scarlet.be www.ovm-avelgem.be
---	--	---	---	--

Hugo Claus

en het Atheneum Kortrijk

Er zijn heel wat boeken verschenen over het leven van Hugo Claus echter weinig over zijn drie studiejaren 1941, 1942 en 1943 tijdens zijn verblijf in het Atheneum Kortrijk.

Historiek van het schoolgebouw.

Het is nodig eerst een korte historiek te schetsen van de evolutie en het gebruik van de schoolgebouwen. Vanaf 1 maart 1882 werd het gebouw op het Van Daleplein, betrokken door de broeders Van Dale, vrijgemaakt voor de Rijksmiddelenbare school. (foto 1) Dit gebouw voldeed na vele tientallen jaren niet meer. Men ging de strijd aan, niet alleen voor het bestaan van de school, maar ook tot het bekomen van een ander meer ruimer en aangepast schoolgebouw. Na interpellaties in Kamer en Senaat van onder meer Senatoren Jozef Coole en Van de Wiele werd een nieuw gebouw toe-

gewezen namelijk de vroegere kazerne te Kortrijk in de Jan Bethunelaan. Het 2de Linierement was er gehuisvest. (foto 3) Het oorspronkelijk gebouw op het Van Daleplein werd verder gebruikt. Toen men in die tijd en vele jaren daarna aan een leerling vroeg waar gaat ge naar school dan was het spontane antwoord steeds naar de "kazerne". De kazerne was dan ook door iedereen gekend in Kortrijk. Op vrijdag 14 mei 1943 werd de kazerne in de Weggevoerdenlaan door de Duitsers bezet en de afdeling Grieks-Latijnse van het Atheneum ging over naar een vleugel van het Sint-Amandscollege. Daar kwam onder meer Hugo Claus in zijn eerste leerjaar Grieks-

Foto 1

Foto 2

Latijnse terecht. Vandaar dikwijls het misverstand van vele verklaringen dat Claus nooit lessen gevolgd heeft aan het Atheneum maar wel in het College.

Op 26 maart, 10 mei, 15 mei en 21 juli 1944 werd Kortrijk zeer zwaar getroffen door de bombardementen van honderden Engelse vliegtuigen, "friendly-fire". De bedoeling was de transportmogelijkheden vanuit het goederenstation van Duits militair materiaal te stoppen. Tijdens de bombardementen werd het Atheneum in de Weggevoerdenlaan bijna totaal vernield. Een overgebleven vleugel in de Jan Bethunelaan onderging wat herstellingswerken en de leerlingen werden ook opgevangen in houten paviljoenen. (foto's 5 en 6)

Foto 5

Foto 6

Voor de start van het nieuwe schooljaar 1945 spreekt de studieprefect Van de Can personeel en leerlingen toe.

Op een spreekbeurt gehouden op 16 oktober 1970 in de refter van het Rijkshogerinstituut voor Paramedische beroepen vertelde Dr. P. Van de Can een deel van de geschiedenis van het K.A. Hij beschreef hoe hij opkeek bij zijn aanstelling als studieprefect aan de school:

De school was een poort tussen een hoop bakstenen. Toen ik de zogezegde Bethunelaan zag, stond ik verstomd! Het was een laan: een weg tussen duinen en puin. Drie huizen stonden nog recht waar-

onder dat van de heer en mevrouw Germanes. En de school! Een geraamte van een groot gebouw met ingestorte daken, gewrongen ijzeren balken en bouwvallige muren. De gebombardeerde school verrees in houten barakken die moesten dienen als klaslokaal. Deze kwamen van de barakken voor het afweergeschut van de Duitsers bij de Kemmelberg, en werden gebracht door vrachtwagens van de Engelse troepen. Tweedehandskachels moesten zorgen voor de verwarming. De rook moest via een zijpaneel naar buiten. Als er veel rook was in de klas moesten leraar en leerlingen buiten een weinig lucht nemen. Als het regende was het plein één modderpoel. De leerlingen waren verplicht tijdens de speeltijd in hun klas te blijven. Er was geen eetzaal en de leerlingen moesten hun boterhammen in de klas opeten. Door enkele leerkrachten werd met brokkelstenen de basis gelegd van een terrein dat met rode afvalstof van pannen, gekregen van de pannenfabriek, werd samengeperst tot een basketveld. Dat was het Koninklijk Atheneum te Kortrijk 27 augustus 1945.

IVONNE CORNE. (geboren in Avelgem 1927)

Door zeer veel zoekwerk en veel geluk vond ik een dame (Ivonne

Corne) die in de jaren 1941, 1942 en 1943 medeleerlinge was in het Atheneum van Hugo Claus. Na een telefoontje aan Mevr. Ivonne Corne mocht ik in Avelgem bij haar op bezoek komen. Mijn eerste bezoek had plaats op woensdag 20 maart 2019. Zij was de enige die nog kon getuigen als medeleerlinge. Ze is een boeiende verteller met een prachtig geheugen. Ik laat haar onafgebroken aan het woord en neem nota:

Ik mocht in de school in Avelgem als goede leerling van het 2de naar het 4de leerjaar. Na het 6de leerjaar vertrek ik naar de R.M.S. Kortrijk bij Mevrouw Germanes tot mei 1940. Ze was streng met mij. Ik heb veel traantjes gelaten voor al die slechte punten, maar ze heeft mij doorgelaten. Ik mocht meteen naar de zesde Latijnse voor het nieuwe schooljaar. We waren met 8 meisjes in deze klas tussen 20 jongens. (foto 8). Toen mochten de meisjes samen bij de jongens, er waren maar weinig meisjes die Latijn studeerden. Mijn vaders ambitie was voor mij: apotheker worden. Gelukkig ben ik dat niet geworden. Ik ben fier op mijn vader die als weerstander O.F. de titel kreeg als Majoor en hoe hij na de oorlog van een Engelse Major Mills gedecoreerd werd voor zijn inzet als weerstander te Avelgem. Ik heb veel bombardementen op Kortrijk meegemaakt, die waren meestal 's nachts.

Klas Hugo Claus. (foto8)

Eerste rij van links naar rechts derde Mirjam Soetaert(grote) en zevende (voorlaatste) Ivonne Corne. Tweede rij van links naar rechts voorlaatste Marc Bourry. Laatste rij van links naar rechts derde (kleine) Hugo Claus en zevende Anatole Ghekiere. Links naast de rijen studieprefect Nestor Oscar Jan Vanderbiest. Rechts leraar : Teghem J; J. Dr. In de wiskunde.

Ivonne Corne

Ik heb één meegemaakt 's middags, we zaten in het St.-Amandscollege (de kazerne lag toen plat). Het doel van de bombardementen was zoals we noemden de "Congo-statie" naast de fabriek De Coene. Als de sirene ging moesten we vluchten naar de kelder. Ik herinner mij nog hoe kwaad mijn moeder was dat mijn vader mij verplichtte ondanks de bombardementen naar school te gaan. Hij was zelf oudleerling van "Smettens Skole".

Na wat meer uitleg van Ivonne over de klasfoto vertelt ze plots over een vakantiegebeuren die ze had met H. Claus.

Hier volgt de letterlijke tekst zoals ze die heeft verteld.

"We waren wel een klein groepje (ongv.7) lln. Deze 7 vrienden (Mirjam was er zelfs niet bij) kwamen van Kortrijk met de fiets naar Avelgem mij afhalen om samen naar Tiegem te rijden, naar 't Vossenhol (dichter schrijver Staf Stientjes), café met op de helling een weide met zitplaatsen en beneden een theater-podium (alles was gras). We gingen één voor één wat voordragen (ik=avondlieden van Alice Nahon) en Hugo ging naar het podium, groette en zei als titel "Het schaap" en als tekst= "Het schaap", groette weer. 't Was gedaan ! Ik vergeet dat nooit !

Ivonne was inderdaad niets vergeten en droeg na haar verhaal het volledige gedicht "Avondlieden" voor. Ongelofelijk !

Daarna haalde Ivonne haar poëzie boven en toonde de vele prachtige tekeningen van medeleerlingen die daarin stonden. Haar aandacht ging vooral naar de kunstwerkjes van Hugo Claus en van Anatole Ghekiere, volgens Ivonne was Anatole de beste vriend van Claus.

Ik durf vermoeden dat alle tekeningen nog nooit ergens werden gepubliceerd.

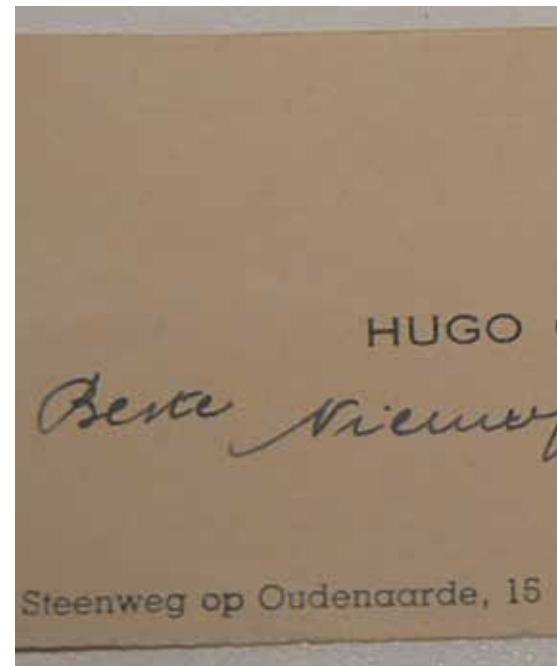
Herinnering aan een Ultra-gezellig Kerstfeestje den 28-e Wintermaand 1942. Van een schoolkameraad Claus Hugo. (De nationaal socialisten schreven in die

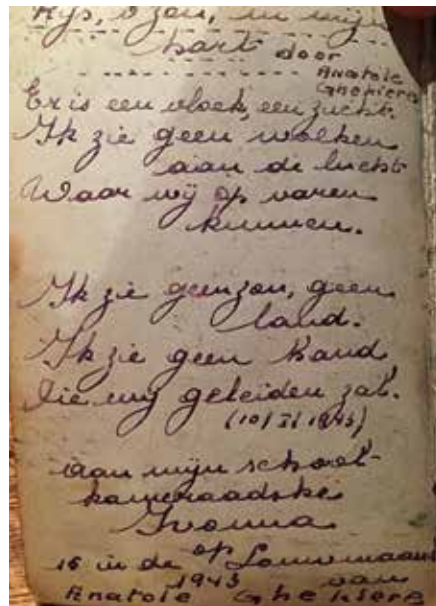
tijd de naam van de maanden op een eigen wijze) Later heeft Claus zijn zoon Arthur genoemd.

Volgens Ivonne is dit volgende gedicht van Hugo opgedragen aan Liliane. (werd ook bij navraag nooit gepubliceerd). Liliane Debaveye was een buurmeisje van Ivonne.

Ze was geen leerling van het Atheneum. Haar vader was kapper, maar aan de ruwe kant.

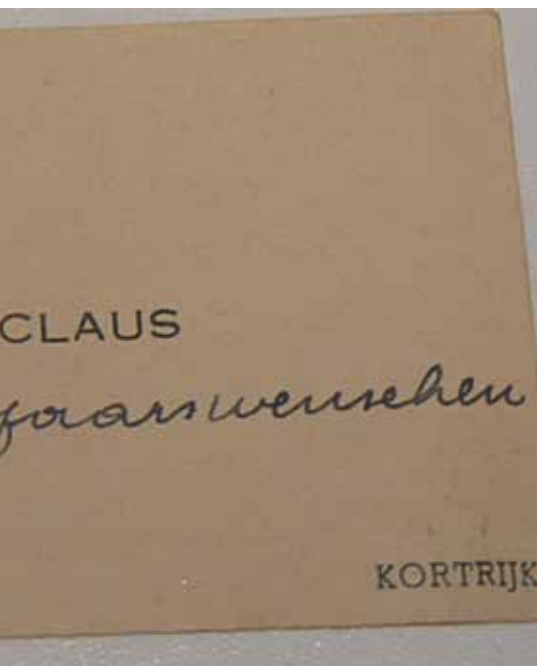
Nieuwjaarswensen van Claus aan Ivonne. Adres van toenmalige woning van Claus.

Tekening links: Rip 1943. Hier liggen samen het zwemmende tweetal. Mors Atque Vita (dood) door lac Anatole Ghekiere. Mors (dood) is Hugo. Vita (leven) Anatole. Rouwbericht, tekortkoming van Adem was de oorzaak doordat dit met zegels N 24B van de Wischkaart is. Advies geene bloem en de noche Kroene. CORNE. MICHELNE.

Tekening rechts: Rijs, o zon, in mijn hart door Anatole Ghekiere. Er is een vloek, een zucht. Ik zie geen wolken aan de lucht. Waar wij op varen kunnen. Ik zie geen zon, geen land. Ik zie geen hand die mij geleiden zal. (10/2/1943) aan mijn schoolkameraakske Ivonna op 15 in de Lauwmaand 1943 van Anatole Ghekiere.

Violtjes !
Als aandenken van je schoolkameraad Bourry
Marc 13/1/1943.

Lustige lijven: voeten

© Joel Peter Witkin, Boot, 2001,
courtesy baudoin lebon / Galerie P.

Ik val meteen met de voeten in huis en duik met jullie in de verborgen gedochten van ons denken. *Hidden treasures*. Waarom is wat zich in onze donkere kamer afspeelt niet altijd zichtbaar voor het blote oog of de verdoken controle van je buur? Waarom liggen begeerte en verlangen ver uit de openheid van het marktplaats waar je heengaat om ander lekkers of spullen te kopen?

Waaruit halen we definities van wat 'normaal zijn' betekent? Wie bepaalt de norm en als er dan al een norm zou zijn, over welke cultuur spreken we dan? En wanneer vindt iets plaats, is dat nu of heel veel vroeger, en hier of elders? Eens je dat door hebt, begrijp je ook dat er wetten en verboden zijn die iedereen in dié tijdgeest en op dié plek proberen te vatten, binnen de

normaliteit van het welvoeglijk gedrag van goede zeden. Je kan het zo zot niet bedenken of het bestaat in de openbaarheid of in de beslotenheid van de privésfeer.

Intieme delen hebben eigenlijk zeer weinig om het lijf, letterlijk dan, als we naar de omvang kijken van hoe groot die in verhouding staan tot de rest van ons lichaam.

Neem nu onze voet. Ons reptielenbrein dicteert: 'AUCCHHH, stinkvoeten'!

Voeten, *what the fuck?* Mensen strelen mindful in de zetel de voeten van hun partner. Het is zoveel als knuffelen met je kop, je haar, je hoofd, je tong en je handen. Hoezo, zot? Het gebeurt. Ik hoor het vaker bij koppels waar de 'klassieke' seks omwille van veel

redenen werd ingeruild en dan komt er ruimte voor warmte, tederheid en zetelknuffelgedrag bijvoorbeeld.

Maar wat als je bijvoorbeeld een voetenfetisjist bent, zoals er hier eentje rondliep in Gent enkele jaren geleden? Hij aanbad voeten, was een recidivist en werd door de politie voorgeleid. Hij klampte willekeurig studentes aan op straat en deed zich voor als hulpbehoevend, want doofstom. Het meest frapperende in dit verhaal is natuurlijk dat die studentes met hem meegingen en hem binnenlieten in de traphal van hun studentenkot. Hij was niet geïnteresseerd in hun privékamer. Helemaal niet. Net voorbij de voordeur maakte hij via tekeningen duidelijk dat ze hun schoenen en kousen moesten uittrekken. Wat er dan gebeurt, is heel gedwee: de studente neemt plaats

op de trap en hij ontknoopt haar schoeisel. Hij start een wervelend aanbiddend gestreel en getast, van top tot teen, wat de voeten betreft althans, en de jonge verbouwereerde begrijpt helemaal niet wat er gebeurt. Ze laat betijen.

En dan, als hij zijn ding gedaan heeft, 'toont' hij: salut, merci en met een slag trekt hij de voordeur toe. De vrouw voelt zich schuldig en blijft machteloos op de trap kijken naar nergens.

Wat heeft de voet om het lijf? Uit onderzoek blijkt dat die heel fijn verzenuwd is. Kinesisten specialiseren zich in voetreflexologie. Vrouwen lakken hun teennagels met gel en trekken de meest sexy pumps aan om uit te gaan. Het verlengde accessoire van hun veroveringstochten op weg naar buiten is uiteraard de handtas. In de zomer is de blote voet de speelweide voor veel loense blikken.

Een Amerikaans uroloog ontdekte dat de positie van de voeten en de genitaliën in de hersenen heel dicht bij elkaar liggen: in het gebied dat zorgt voor seksuele prikkeling. Waar ook je aandacht, ogen, reukzin en tastzin naartoe gaan. Bepaalde mensen raken dus héél opgewonden van de voeten van een onbekende of die van hun geliefde. En haken af in de relatie als ze niet meer op die manier geprikkeld kunnen worden. *So what?*

Van alle fetisjen – een oneerbiedig woord dat de liefhebber hard kwetst in zijn adoratie voor de geur, de vorm en de huidskleur van dit ene lichaamsdeel – behoort 47% tot de voet.

Over de auteur

Sybille Vanweehaeghe is moraalwetenschapper, seksuoloog en relatietherapeut.

Meer info op dagsybille.be

TEKENINGEN

Verkiezingen: wat na de afschaffing van de opkomstplicht?

Lezing

WOENSDAG 18 SEPTEMBER 2024, 20 UUR

DOOR: PROF. BRAM WAUTERS (UGENT)

Prof. dr. Bram Wauters (UGent) is hoofddocent in de politieke en sociale wetenschappen. Hij geeft er algemene en gespecialiseerde cursussen over politiek en maatschappij, democratie en participatie. Hij leidt er ook de onderzoeksgroep Gaspar over politieke partijen, representatie, federalisme en participatie. In zijn lezing gaat hij dieper in over de afschaffing van de opkomstplicht bij de gemeenteraadsverkiezingen. Wat houdt dit eigenlijk in en wat betekent dat voor de democratie?

Praktisch:

Plaats: vrijzinnig centrum Poincaré, Stormestraat 131/18, Waregem

Toegangsprijs: 5 euro / gratis voor leden van het Humanistisch Verbond

Inschrijven via: hv.poincare@gmail.com

Organisatie: Humanistisch Verbond Waregem i.s.m. Mensen en Wetenschap
verantw. uitgever: Demunter Tom

Vrijzinnig centrum Waregem
Stormestraat 131/18
8790 Waregem

Het antropoceen vanuit kosmologisch perspectief

Lezing

WOENSDAG 16 OKTOBER 2024, 20 UUR

DOOR: IR. RONNIE DE FOSSÉ

Het Antropoceen is het geologisch tijdperk waarin de mens alle biosystemen van de planeet aan het vernietigen is. De klimaatopwarming is er één van. De lezing behandelt de positie van de mens tegenover de natuur en het heelal. De kosmologische interpretatie is ook een filosofische ondersteuning van de ethische plicht van de mensheid om begin te maken met het herstel van het klimaat.

Praktisch:

Plaats: vrijzinnig centrum Poincaré, Stormestraat 131/18, Waregem

Toegangsprijs: 5 euro / gratis voor leden van het Humanistisch Verbond

Inschrijven via: hv.poincare@gmail.com

Organisatie: Humanistisch Verbond Waregem i.s.m. Mensen en Wetenschap
verantw. uitgever: Demunter Tom

Fifty ways to lose your money

Lezing

WOENSDAG 20 NOVEMBER 2024, 20 UUR

DOOR: COMMISSARIS WIM VAN DER BIEST

Het internet biedt ons vandaag mogelijkheden die we enkele decennia geleden niet durfden te vermoeden. Helaas is niet alles wat het lijkt en worden we soms op sluwe wijze naar een val gelokt met maar één doel: ons geld afhandig te maken. In de lezing leren we de vaakst gebruikte methoden van oplichting tijdig herkennen aan de hand van treffende voorbeelden uit de praktijk van de computercriminelen en de slachtoffers. Wim Van der Biest is commissaris bij de Federale gerechtelijke politie van Oost-Vlaanderen en leidde gedurende 20 jaar de Computer Crime Unit.

Praktisch:

Plaats: vrijzinnig centrum Poincaré, Stormestraat 131/18, Waregem

Toegangsprijs: 5 euro / gratis voor leden van het Humanistisch Verbond

Inschrijven via: hv.poincare@gmail.com

Organisatie: Humanistisch Verbond Waregem i.s.m. Mensen en Wetenschap
verantw. uitgever: Demunter Tom

Toekomstig

zendschema van de VRT

Door een gunstige wind belandde het toekomstige zendschema van een dag op de VRT op de tafel van de Hofnar. Thuis en FC De Kampioenen zijn geschrapt en vervangen door volksverheffende culturele programma's.

10.30: KETNET JUNIOR

Tante Barbara vertelt het sprookje van de kleine Mohammed. Oorspronkelijke inwoners van het sprookjesbos slagen erin de kleine Mohammed uit de klauwen van de snode woke-elite te bevrijden en naar zijn eigen paradijselijke land terug te sturen. Eind goed, al goed!

11u00: EUCHARISTIEVIERING

Vanuit de OLV-kathedraal van Antwerpen. Homilie met hulde aan de Grote Vlaamse Dichter Priester Cyriel Verschaeve.

13u00: SCHOOLTELEVISIE

Aflevering uit de cursus Vendelzwaaien onder leiding van gowwleider Dries.

15u00: BLOEMENHULDE

Live uitzending van de bloemenhulde aan het monument in Zuidschote.

18u00: VLAANDEREN VAKANTIELAND

Ninove, Vlaamse parel van de Denderstreek. Kroegentocht met stadsgids Guy (met ondertiteling.)

19u00: SPORT

Finale kampioenschap krulbollen vanuit de schuur van Café Goedendag. Verslag van de vinkenzetting aan de oevers van de Heulebeek

20u00: DE AFSPRAAK

Wekelijks gesprek met de Minister van Cultuur en CEO van de VRT C. Janssens.

20u30: TER ZAKE

Verslag van de recente boekverbrandingen. Reportage over de verderfelijke invloed op onze jongeren door (s)linkse leerkrachten.

21u00: WEERBERICHT

Het is voortaan altijd mooi weer maar mocht het toch regenen op de Vlaamse Feestdag is het de schuld van de socialisten.

21u20: HELDEN VAN HIER

Realityreeks over Jürgen Conings.

22u30: THE VOICE VAN VLAANDEREN

Finale van de voordrachtwedstrijd met de gedichten van Guido Gezelle.

Verhandelings- wedstrijd

Humanistisch Verbond Kortrijk

Febe Benoit

Het Humanistisch Verbond Kortrijk (HV Kortrijk) richtte in het schooljaar 2023-2024 een verhandelingswedstrijd in voor de leerlingen van de 3e graad. Een 50-tal leerlingen namen de handschoenen op onder leiding van hun leerkracht Tom De Waegenaere (GO Avelgem) en Arne Janssen en Frederic Ghys van Athena Pottelberg.

Een jury beoordeelde de werken op een anonieme manier. 5 laureaten werden gekozen en vielen in de prijzen. Als eerste laureaat kwam Febe Benoit uit de bus. Zij is een leerlinge van het 5e jaar Wetenschappen-Wiskunde van het GO! Atheneum Avelgem.

De jury motiveerde haar beslissing als volgt: *Goede tekst met talrijke actuele voorbeelden. Duidelijk*

iemand die de actualiteit volgt en daar kritische vragen bij stelt. En een bronvermelding! Getuigt van het zoeken naar betrouwbare informatie en interesse in de samenleving.

Dank aan alle deelnemers. Dank aan de leerkrachten die de leerlingen ondersteunden. Dank aan de directies die dit initiatief een warm hart toedragen. Een laatste dank gaat naar de juryleden, naar het Humanistisch Verbond Nationaal en naar Athena Pottelberg voor ontvangst en organisatie van de prijsuitreiking.

We plannen een volgende sessie in het schooljaar 2025-2026. Noteer dit alvast.

Febe Benoit

Wedstrijd winnaar

**Kan de
democratie
haar vijanden
bestrijden
zonder zelf
ondemocratisch
te worden?**

Het is een ingewikkelde vraag die we het best stap voor stap ontleden om tot een passend antwoord te komen. Enkele deelvragen kunnen ons helpen om meer inzicht te krijgen in het onderwerp. Onze regeringsvorm is een ingewikkeld maar behulpzaam gegeven. Er is mondiaal geen enkele democratie gelijk aan een ander. “De democratie” is dan ook voor iedereen verschillend op te vatten. Vrijemeningsuiting speelt in nagenoeg alle democratieën een grote rol, alsook in het beschermen van etnische minderheden. Er rijzen een aantal vragen en bedenkingen als we de stelling onder handen nemen. Zijn er voordelen aan het systeem? Als we het over nadelen hebben, waar denkt men dan aan? Is het systeem ideaal? Is het systeem sterk genoeg om op te boksen tegen een dictatuur? Het is belangrijk dat we elkaar warm maken voor de

democratie. We moeten ze omarmen en alle fouten en geschenken verwelkomen. We nemen alvast de democratie onder de loep en bespreken de meest relevante vragen.

Wat betekent ‘democratie’?

Vaak is het een woord dat velen kennen, maar moeilijk kunnen verwoorden. Als we denken aan het woord “democratie”, denken we meteen aan gelijkheid, vrijheid en participatie. Een democratie is een systeem waarin burgers de macht hebben om hun leiders te kiezen en invloed uit te oefenen op overheidsbeslissingen. Ruimte voor debat en discussie is een belangrijk gegeven in onze regeringsvorm. We spreken van een directe democratie als mensen mogen stemmen zonder dat er een tussenpersoon aanwezig is. Jij als individu mag je mening uiten over wetten. Een referendum is een

volksraadpleging en vormt een directe stem waarbij het volk democratisch beslist over een bepaalde wet. Vaak gaat dat over milieukwesties of het fuseren van bepaalde steden en gemeenten. We spreken van indirecte democratie als mensen mogen stemmen om het parlement te verkiezen. De vertegenwoordigers beslissen daarna over de wetten.

De democratie is een dynamische discipline en dus geen vast gegeven. Het evolueert voortdurend en past zich aan aan de wil van het volk. Een recent voorbeeld daarvan is dat 16-plussers binnenkort mogen stemmen in de Europese verkiezingen. Verkiezingen mogen inderdaad absoluut niet ontbreken. Deze kunnen echter verschillende vormen aannemen. Voor ons in België gelden gemeenteraadsverkiezingen, provinciale verkiezingen, regionale verkiezingen en

federale verkiezingen.

Wat is ondemocratisch?

Niet-democratische systemen worden gekenmerkt door weinig politieke vrijheid en inspraak van het volk. Iran en Vaticaanstad hebben een niet-democratische regeringsvorm, namelijk een theocratie. Hierbij hebben religieuze leiders de macht. Dat wil zeggen dat beslissingen niet gebaseerd zijn op de wil van het volk, maar op religieuze overtuigingen.

Ook een dictatuur of autoritair regime is een vanzelfsprekend voorbeeld. In deze systemen hebben individuen of kleine groepen de macht en er zijn weinig tot geen vrije verkiezingen. Het volk heeft geen inspraak bij de besluitvorming en vaak is er sprake van onderdrukking en schending van mensenrechten. Een autoritaire leider heeft alle macht en wil die voor zichzelf houden. In een democratie kan de betekenis van “vrijemeningsuiting” soms onduidelijk zijn over wat wel én niet mag gezegd worden. Het is een fundamenteel recht in onze regeringsvorm, maar er zijn beperkingen om schadelijke vormen van expressie te voorkomen. Het is belangrijk om verantwoordelijk om te gaan met eigen woorden, ook al is de grens soms moeilijk te trekken in het dagelijks leven. In een dictatuur daarentegen, zijn er vaak eenduidige regels over wat wel én niet mag. Jammer genoeg gaat de eenduidige besluitvorming vaak ten koste van fundamentele vrijheden en democratische waarden. Dit staat in contrast met een democratie waarin de macht verdeeld is en de mensen het recht hebben om hun leiders te kiezen.

Wat zijn eventuele vijanden van de democratie?

Het is een vraag die ons allemaal angst inboezemt en tegelijk verdwijnt in onze gedachten. Ook de manier waarop die vijanden onze democratie kunnen ondermijnen, is een interessant gegeven. De gevaren voor de democratie bestaan in alle vormen, van sluwe veranderingen in de regering tot staatsgrepen die het leven drastisch veranderen voor veel burgers. Deze vraag kunnen we met andere woorden zeer uitgebreid opvatten. Er zijn enkele belangrijke punten die we kunnen uitpluizen.

Als eerste is een autoritair regime een welbekend aspect dat onze democratie

kan ondermijnen. Een autoritair leider kan de macht grijpen en controle uitoefenen over het land. Daarbij worden vaak burgerlijke vrijheden en politieke participatie beperkt. Scheiding der machten en de Grondwet bieden ons gelukkig bescherming tegen die eventuele aanval. De Grondwet legt de basisprincipes en wetten van het land vast. Aangezien men in ons land 2/3 van de meerderheid van het parlement nodig heeft om een verandering te laten doorgaan, is het moeilijk om nieuwe wetten in te voeren of oude wetten aan te passen. In artikel 10 van de Grondwet staat bijvoorbeeld dat alle mensen gelijk zijn, het is dus niet mogelijk om mensen met migratieachtergrond verplicht

terug te sturen naar hun thuisland. De Grondwet en het parlement vormen met andere woorden een spons en een schild, die ons beschermen tegen de aanvallen van buitenaf. Ook scheiding der machten is cruciaal om machtsmisbruik te voorkomen en een evenwicht te zoeken tussen de verschillende onderverdelingen van de overheid. Scheiding der machten kunnen we opdelen in de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. Kortom, de wetgevende macht is verantwoordelijk voor het maken van de wetten, de uitvoerende macht zorgt voor het toepassen van de wetten in de maatschappij en de rechterlijke macht gaat aan de slag met wetten en spreekt zich over iemand die de wet overtreedt.

Ook extremisme kan onze democratie in gevaar brengen. Extremistische leiders zullen er alles aan doen om de macht te krijgen en te behouden. Ze kunnen de democratie op een impliciete of kordate manier ondermijnen. Viktor Orbán verlaagde bijvoorbeeld in Hongarije de pensioenleeftijd van rechters van 70 jaar naar 62 jaar. Dat resulteert in het feit dat meer rechters op pensioen zijn, waardoor er een tekort is. Met andere woorden, de ideale kans om regeringsgezinde rechters aan te stellen zonder dat het volk daar enige inspraak bij heeft. In Afghanistan spreken we over een totaal ander gegeven. Het land werd binnengevallen begin jaren 2000 naar aanleiding van de aanslagen van 11 september. Sinds de Taliban opnieuw de macht grepen in 2021 na een militaire opmars, betekende dat het definitieve einde van de gelijkheid die al onder druk stond. Het werd het begin van een regime waarin mensenrechten worden geschonden, en vooral die van vrouwen en etnische minderheden.

Tot slot kan desinformatie ervoor zorgen dat onze democratie zal afglijden tot een dictatuur. Het is geen nieuw fenomeen, maar wordt wel versterkt door de digitalisering en sociale media. Het maakt het eenvoudiger om grote hoeveelheden informatie te delen met een massa mensen. Het kan het vertrouwen van burgers in democratische processen ondermijnen. Daarom is het belangrijk dat we kritisch omgaan met bronnen en de inhoud van informatie die we online te zien krijgen.

“Kan de democratie haar vijanden bestrijden zonder zelf ondemocratisch te worden?” Het is een vraag die iedereen bezighoudt, jong en oud. Het is moeilijk om een eenduidig antwoord op te formuleren, maar we kunnen wel de deelvragen samenbundelen tot een mogelijk besluit.

Het is zeker en vast een gegeven waar veel democratieën mee worstelen. Het is belangrijk dat democratieën hun waarden en principes behouden. Basisprincipes, zoals vrije meningsuiting en eerlijke verkiezingen, zijn de bouwstenen voor een democratie en moeten dan ook ten gronde worden nagestreefd. Respect voor de rechten van alle individuen, normen en waarden is een must,

zelfs in tijden van conflicten of bedreigingen. Het is een delicate balans om de democratie te beschermen. Het is een voortdurende strijd, maar democratieën streven ernaar om op een rechtvaardige manier met hun vijanden om te gaan.

De Houthi's zijn een rebellengroep uit Jemen, die al jaren vecht tegen de regering in dat gebied. De Houthi-rebellen vallen vrachtschepen aan op de Rode Zee, een belangrijke handelsroute tussen Europa en Azië. Die handelsroute is niet veilig, waardoor schepen een omweg moeten maken. De Belgische regering stuurt fregatten naar de rode zee. De actie, die deel uitmaakt van een grote missie van de Europese Unie, heeft als doel vrachtschepen te beschermen tegen de aanvallen van de Houthi's. Die aanvallen kunnen leiden tot tekorten in fabrieken of bedrijven, wat gevolgen heeft voor de economie. De actie van de Houthi's ligt in lijn met de oorlog tussen Israël en Hamas. Ze worden gesteund door Iran, de grootste vijand van Israël. De Houthi's vallen schepen aan om Hamas en de Palestijnen te steunen en willen op die manier het Westen dwingen om in te grijpen tegen Israël. Westerse landen willen hier niets aan doen. Even later besloten de Houthi's om tevens al de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk aan te vallen, en nu stuurt ook de Europese Unie militaire hulp.

Getuigt bovenstaande situatie van goede normen en waarden? Is het democratisch dat een groep rebellen, die het opneemt voor een minderheidsgroep, gebombardeerd wordt? Is het niet beter om te zoeken naar een vreedzame oplossing? Of hebben die landen een verborgen agenda waardoor er voor hen iets te winnen valt?

We kunnen dus concluderen dat de democratie op dit moment nog niet in gevaar is, maar dat we wel actie moeten ondernemen om onze democratie te beschermen. Het is belangrijk dat we elkaar warm maken voor de positieve aspecten van het systeem, zoals godsdienstvrijheid, vrijemeningsuiting en onderwijsvrijheid. Ook mensenrechten staan in de belangstelling. Het is niet makkelijk om de democratie te beschermen en tegelijkertijd rekening te houden met de gevestigde waarden en normen die gelden in een samenleving.

Iedereen maakt fouten en dat gebeurt dus ook in een democratie. De perfecte democratie bestaat niet. Trump scheidde ouders en kinderen, toen vluchtelingen via de Mexicaanse grens de Verenigde Staten binnenkwamen. Kinderen moesten afscheid nemen van hun gezin en werden met andere woorden wees. Ook dat was een schending van de mensenrechten. Gelukkig strijdt men voor een samenleving waarin de mens en de mensenrechten gerespecteerd worden en de mens centraal staat.

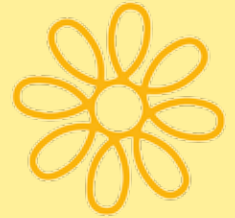
Iedereen heeft vragen omtrent dit onderwerp, het is daarom ook belangrijk dat we die zo objectief mogelijk aanpakken. Elkaar respecteren en ruimte geven om een eigen idee te vormen, is al een voorbeeldig begin om die gedachte na te streven. Laat de democratie leven en wees trots op onze regeringsvorm die ons kansen geeft om te betogen, te kiezen, te onderzoeken en te bekritisseren.

Bronvermelding

- Uitleg over verschillende vormen van democratie. (z.d.). ProDemos. <https://prodemos.nl/kennis/informatie-over-politiek/wat-is-een-democratie/>
- Wat is een democratie? NPO Kennis. <https://npokennis.nl/story/331/wat-is-een-democratie>
- Wat is dat, een democratie? | Sociale Wetenschappen | Universiteit Antwerpen. (z.d.). <https://www.uantwerpen.be/nl/overuantwerpen/faculteiten/faculteit-sociale-wetenschappen/actueel/workshops-so/democratie/>
- Wat is democratie? (2021, 15 maart). Meer Democratie. <https://www.meerdemocratie.be/wat-democratie>
- Democratie. (z.d.). <https://www.universiteitvanvlaanderen.be/alles-over-2/democratie>
- Democratie heeft vijanden en behoeft bescherming. (z.d.). Vertegenwoordiging in Nederland van de Europese Commissie. https://netherlands.representation.ec.europa.eu/democratie-heeft-vijanden-en-behoeft-bescherming_nl
- De democratie beschermen, kan dat democratisch? (z.d.). <https://www.sampol.be/2000/05/de-democratie-beschermen-kan-dat-democratisch>
- Koster, M. (2024, 16 januari). Waarom is het oorlog in Jemen? NPO Kennis. <https://npokennis.nl/longread/7903/waarom-is-het-oorlog-in-jemen>

Team Kortrijk zoekt extra helpende handen voor 30 jaar Plantjesweekend

13-14-15 september 2024

Ook dit jaar zal Kom op tegen Kanker weer de bloemetjes buiten zetten op 13, 14 en 15 september.

Want dan is het weer Plantjesweekend. En het wordt een hele speciale editie dit jaar, want het Plantjesweekend bestaat 30 jaar. Dat wil de organisatie niet ongemerkt laten voorbijgaan. Om van die feesteditie een succes te maken worden er nog heel wat helpende handen gezocht. Want zonder vrijwilligers geen plantjes!

Wil jij net als alle andere vrijwilligers van het Team Kortrijk ook het verschil maken voor mensen met kanker en mee azalea's verkopen op 13, 14 en 15 september? Je kiest zelf of je mee azalea's verkoopt of eerder een logistiek organisatorische taak opneemt en kunt daarbij rekenen op ondersteuning van ervaren Kom-Oppers. Je hoeft je alleen maar aan te melden via een mailtje naar kotk@vcmozaiek.be. Meld je nu vrijblijvend aan als vrijwilliger voor deze 30ste editie! Team Kortrijk neemt weldra contact met je op.

Doen! Een geweldige tijd en veel voldoening verzekerd, met enkele verjaardagsverrassingen als extra.

De opbrengst investeert Kom op tegen Kanker in kankerpreventie, onderzoek naar doeltreffendere behandelingen en betere zorg en ondersteuning voor al wie getroffen wordt door kanker.

Noteer ook woensdagavond 23 augustus in je agenda. Dan komen alle vrijwilligers van Team Kortrijk samen om het plantjesweekend voor te bereiden. Nieuwkomers krijgen er alle info over onze werkwijze en samen timmeren wij aan een stevig draaiboek voor een succesvol weekend.

Afspraak om 19u00 in het Mozaïekcafé (Overleiestraat 15a, Kortrijk)

Wegwijs in **levenseinde** Informatiebeurs

Woensdag 26 juni 2024

vanaf 14.00 uur

OC D'lefte

Hoogstraat 122
8540 Deerlijk

Programma

Voordrachten

> 14.00 uur - 15.00 uur

Levensende, wetgeving en
wilsverklaringen

> 15.00 uur - 15.30 uur

Orgaandonatie, teraardebestelling
en registratie wilsverklaringen in
het gemeentehuis

> 16.00 uur - 17.00 uur

Zorgvolmacht en erfenisrecht

> 15.30 uur - 16.00 uur

Pauze en beurs met
infostanden

in partnerschap met

Inschrijven

Toegang gratis, inschrijven verplicht,
via T 056 25 27 51 of het online
formulier.

Meer info:

www.vrijzinnigwestvlaanderen.be